

**PROGRAM OBJEDINJENIH NATJECANJA S PODUZETNIČKIM
KONTEKSTOM ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI, UČENIKE OSNOVNIH I
SREDNJIH ŠKOLA HRVATSKE**

„MI PODUZETNICI“

Pokrovitelji:

- Sabor Republike Hrvatske,
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja,
- Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta,
- Grad Zagreb

Nosioci:

- Visoko učilište EBUS – Europska poslovna škola – Zagreb,
- Privatna gimnazija i ekonomska škola Katarina Zrinski, Zagreb
- Udruga Poduzetni, Zagreb

Suradnik u projektu: Caritas zagrebačke nadbiskupije

Generalni sponzor: Školska Knjiga, Zagreb

Sponzor: Zajednica braniteljskih zadruga, Zagreb, Modro zelena zadruga, Kula
Norinska

Medijski pokrovitelj:

Kontakt: <http://www.udruga-poduzetni.hr/>; info@udruga-poduzetni.hr

Uvod

Jedan od glavnih prioriteta gospodarske politike je jačanje poduzetništva te njegovo brže uključivanje u multilateralne trgovinske i gospodarske integracije, što ima za cilj stalno poticati gospodarski rast i razvoj. Konkurentna sposobnost gospodarskih subjekata značajno ovisi o stupnju usvojenosti poduzetničke kompetencije.

Poduzetništvo, kao jedna od osam ključnih kompetencija Vijeća Europe je postalo odgojno-obrazovno područje svih razina obrazovanja i dio je nacionalnih kurikuluma, odnosno jedna od temeljnih kompetencija. Osnovni razlog je to, što se određena znanja stječu u ranim razvojnim fazama djece, a određene sposobnosti i vještine koje poduzetništvo zahtjeva najefikasnije se razvijaju tijekom osnovnoškolskog, a posebice tijekom srednjoškolskog obrazovanja.

Cjeloživotno obrazovanje za poduzetničke kompetencije i društvene vrijednosti relevantne za poduzetničku kulturu doprinose obrazovanju stvaranja upravo tih poduzetničkih kompetencija i društvenih vrijednosti o poduzetništvu. Kao nosioci projekta „MI PODUZETNICI“ već više od dva desetljeća provodimo sustavna natjecanja i projekte koji doprinose tom cilju.

Poticanje sustavnog uvođenja poduzetničkog obrazovanja u srednje škole te njihova razrada pruža toliko potreban kvalificirani nukleus za implementaciju poduzetničkih obrazovnih sadržaja i programa u školske kurikule.

Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (MZOŠ, 2010.) dao je i formalni okvir za kurikularni razvoj i implementaciju obrazovnih programa i međupredmetnih tema iz područja poduzetništva. Strategija učenja za poduzetništvo 2010. – 2014. detaljnije je razradila potrebne aktivnosti u Akcijskom planu, što predstavlja potrebnu platformu za implementaciju i razvoj učenja za poduzetništvo i u srednjim školama. Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013.-2020. je donesena u skladu s Ekonomskim programom Republike Hrvatske 2013. i ima također za cilj jačanje poduzetničkog potencijala te stvaranja i unapređenja kulture poduzetništva. Kurikularna reforma obuhvatila je definiranje sadržaja Poduzetništva kao međupredmetne teme u osnovnim i srednjim školama, a u čijem radu su također sudjelovali eksperti Visokog učilišta EBUS - Europske poslovne škole, Zagreb i Instituta za obrazovanje za poduzetništvo.

Paralelno sa stvaranjem institucionalnih pretpostavki za sustavnim uvođenjem poduzetničkih sadržaja i nastavnih predmeta u redovno obrazovanje razvijali su se i oblici poticaja za usvajanjem i popularizacijom poduzetništva u dječijim vrtićima, osnovnim i srednjim školama.

Upravo aktivnosti iz programa navedenih projekata praktična su potpora obrazovnim institucijama u provedbi kurikula poduzetništva kao međupredmetne teme u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama.

Organizirajući natjecanja predškolske djece, učenika osnovnih i srednjih škola hrvatske te njihovim stalnim unapređivanjem, rukovali smo se pedagoškim i odgojno obrazovnim ciljevima koji su sadržani i u navedenim dokumentima.

Potrebno je istaknuti da su sva dosadašnja pojedinačna natjecanja kao i prošlogodišnje objedinjeno bila pod stalnim pokroviteljstvom Sabora Republike Hrvatske, Ministarstva znanosti i obrazovanja i Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta kao i grada Zagreba a povremeno su se uključivali Ministarstvo turizma te HUP, HGK i HOK. Posebno napominjemo da je suradnik u projektu Caritas zagrebačke nadbiskupije s kojim dijelimo ideje provodeći ih kroz humanitarne akcije „Poduzetni za Božić“ i „Poduzetni za Uskrs“, a zajednički naglasak je usmjeren na socijalno poduzetništvo.

Upravo je to razlog što smo, sva višegodišnja iskustva, šk.god. 2018./2019. objedinili pod zajednički naziv s ciljem da pojedinačne humanitarne akcije i natjecanja dobiju punu afirmaciju. Humanitarne akcije i natjecanja su koncipirana tako da potiču poduzetnost kod djece i učenika sa usvajanjem ekonomskog, financijskog i poduzetničkog konteksta u cilju razumijevanja mogućnosti vlastite realizacije u tržišnoj ekonomiji. U okviru priprema za humanitarne akcije i natjecanja dajemo punu podršku odgojno-obrazovnim ustanovama, mentorima, djeci i učenicima za realizaciju zajednički utvrđenih ciljeva.

Nosilac programa je Udruga Poduzetni s obrazovnim partnerima privatnom gimnazijom i ekonomskom školom Katarina Zrinski, Visokim učilištem EBUS – Europska poslovna škola, Zagreb, suradnik u projektu je Caritas zagrebačke nadbiskupije a generalni sponzor je Školska Knjiga, Zagreb, sponzori su Zajednica braniteljskih zadruga i Zadruga Modro – zelena.

Svaka projektna aktivnost ili natjecanje precizno su razrađeni u uputama za realizaciju.

Pregled humanitarnih akcija i natjecanja:

1. PODUZETNI:

- a) ZA BOŽIĆ
- b) ZA USKRS

Sudjeluju vrtići, osnovne i srednje škole - nacionalno od **2011.godine.**

2. MEĐUNARODNI SAJAM VJEŽBENIČKIH TVRTKI, - sudjeluju srednje škole, pretežno srednje strukovne škole od **2002. godine.**
3. „ŠTO HOĆU – MOGU“ - sudjeluju osnovne škole, regionalno i nacionalno, od **2013. godine.**
4. POSLOVNI IZAZOV – sudjeluju srednje škole regionalno, nacionalno, međunarodno, od **2013. godine.**
5. MEĐUNARODNA SMOTRA STUDENTSKIH PODUZETNIČKIH INKUBATORA I STUDENTSKIH PODUZEĆA - za sve visokoškolske ustanove, od **2010. godine.**
6. EUROPSKI TJEDAN PODUZETNIŠTVA – sudjeluju osnovne i srednje škole od **2019. godine.**
7. MEĐUNARODNI TJEDAN ODGOJA I OBRAZOVANJA – sudjeluju osnovne i srednje škole od **2000. godine.**

Kratki opis natjecanja:

ad 1) **Poduzetni:**

a) **za Božić**

b) **za Uskrs**

Sudjeluju vrtići, osnovne i srednje škole od **2011.godine** (nacionalno).

Djelujući humanitarno kroz različite akcije i volonterski rad roditelja, djece vrtićkog uzrasta, učenika, odgajatelja, učitelja i nastavnika razvijamo društveno odgovorno ponašanje, empatiju prema osobama u potrebi i povezujemo humanitarni rad sa socijalnim poduzetništvom.

Cilj projekta je suradnja na promicanju poduzetnosti i poduzetničkog duha i ponašanja, dobrovoljno ulaganje vremena, truda, znanja i vještina za dobrobit drugih i razvijanje svijesti o društveno odgovornom djelovanju, prvenstveno u svom domicilu.

Tijekom priprema i prve faze projekta učenici – volonteri, nastavnici i roditelji ulažu trud, razvijaju kreativnost, potiču maštu te nesebično izdvajaju vrijeme za izradu prigodnih proizvoda koje potom prodaju u školi, župnim prostorima, javnim prostorima lokalne zajednice te u prostorima trgovačkih centara.

Važno je napomenuti da tako prikupljena sredstva učenici doniraju u skladu sa svojom odlukom onima koji su, prema njihovom mišljenju i kriterijima u potrebi. Za vrijeme pripreme i realizacije akcije svu potrebnu potporu učenicima pružaju njihove škole a posebno vjeroučitelji u vrtićima, osnovnim i srednjim školama te nastavnici etike u srednjim školama. Na taj način kod djece i učenika razvijaju empatiju i društveno odgovorno ponašanje.

ad 2) **Međunarodni sajam vježbeničkih tvrtki** -za sve srednje škole - pretežno strukovne škole, od **2002.** godine (nacionalno i međunarodno).

Sajmovi vježbeničkih tvrtki u školama te na nivou gradova sve su učestaliji što govori o želji učenika i nastavnika za susretima na kojima mogu prakticirati stečeno znanje i razmjenjivati iskustva.

Prošlogodišnji, 18. Međunarodni sajam vježbeničkih tvrtki okupio je 40 najuspješnijih vježbeničkih tvrtki iz 25 škola, 21 grada, 14 županija i 4 države. Sve vježbeničke tvrtke iznimno su se potrudile kako bi što bolje prezentirali svoju poslovnu ideju. Učenici tijekom održavanja sajma provode i kupoprodajne transakcije koristeći aplikaciju PVT.hr, koju je osmislila PGEŠ Katarina Zrinski, a komunikacijsko-prezentacijskim vještinama nastoje biti što uspješniji. Ocjenjuje se učeničko postignuće u nekoliko kategorija: vizualni identitet tvrtke, komunikacija s poslovnim partnerima te broj kupoprodajnih transakcija.

Učenici tijekom sajma imaju priliku pokazati praktičnu primjenu stečenog teorijskog znanja jer kroz vježbeničke tvrtke posluju kao u stvarnom poslovnom okruženju. Iskustvo sajamskog poslovanja, izjava za medije, ostvarivanja međusobnih kontakata i sudjelovanja u međukulturalnoj i međunarodnoj suradnji samo su neke od dobrobiti ovakvih susreta.

Za učenike je ovo odlična prigoda da pokažu svoju originalnost, kreativnost, upoznaju učenike iz ostalih škola diljem Hrvatske i inozemstva, ali i da dokažu koliko su zaista, oni sami kao i njihovi nastavnici i mentori, itekako poduzetni.

ad 3) **„Što hoću – mogu“** - sudjeluju osnovne škole, regionalno i nacionalno, od **2012.** godine.

Natjecanjem se želi potaknuti kreativnost i originalnost učenika osnovnih škola te razviti i unaprijediti njihove prezentacijske vještine.

Cilj natjecanja je osvijestiti u javnosti i osnovnoškolskoj populaciji, značaj odgoja i obrazovanja za poduzetništvo, u skladu kurikularnim promjenama i načelima kurikuluma poduzetništva kao međupredmetne teme.

Natječući se učenici uče:

- kako koristiti vlastite resurse, raste im samopouzdanje i samopoštovanje,
- usvajati ekonomske, poduzetničke i financijske pojmove,
- razvijati poduzetničke vještine,
- osnove timskog rada i odgovornog ponašanja,
- razvijaju kreativnost, inovativnost, socijalne i komunikacijske vještine.

Na natjecanje se mogu prijaviti učenici sedmih i osmih razreda osnovnih škola Republike Hrvatske. Pojedinačno ili kao tim od maksimalno 3 člana i koristiti suradničke i druge metode kao npr:

- timski rad,
- rješavanje problema,
- praktičan rad,
- prezentiranje,
- razgovor,
- „e-learninga“ (učenje putem Interneta).

ad 4) **Poslovni izazov** – za srednje škole regionalno, nacionalno, međunarodno, od **2013**.godine.

Poslovni izazov jednodnevno je natjecanje u poduzetništvu za učenike srednjih škola osmišljeno s ciljem razvoja poduzetničkih kompetencija kod mladih, a prezentirane ideje iz godine u godinu pokazuju sve veći interes mladih za razvoj u poduzetničkom smjeru.

Prošle godine održano je finale državnog natjecanja u poduzetništvu za učenike srednjih škola, u kojem je sudjelovalo 25 timova srednjih škola iz cijele Hrvatske i prezentiralo je svoje projekte na temu „Vrijeme je za nove poduzetnike u gradu“.

Natjecanja se održavaju na nivou škole, regionalno te nacionalno. Najbolji timovi sudjeluju na međunarodnom natjecanju na kojem, sada već tradicionalno, osvajaju nagrade.

Fokus u radu timova je na definiranju ideje te na prezentaciji iste što je uključivalo:

- Poslovni plan – potrebno je bilo razraditi u detalje prema predlošku i uputama,
- Objasniti koje je ciljno tržište i ciljna grupa (čije potrebe proizvod/usluga zadovoljava?),
- Žiri ima mogućnost postavljati pitanja timovima poslije svake prezentacije,
- Prilikom prezentacije timovi imaju pravo koristiti tehnička pomagala koja im organizatori stave na raspolaganje (kompjuter, video projektor, printer),
- Timovima se sugerira da prezentacije pripreme tako da imaju mjeru poslovnog pristupa, ali se preporučuje i što veća inovativnost, kreativnost i raznovrsnost u tehnikama i načinima prezentiranja,
- Maksimalno vrijeme za prezentaciju je 10 minuta + 5 minuta je predviđeno za eventualna pitanja žirija.

ad 5) **Međunarodna smotra studentskih poduzetničkih inkubatora i studentskih poduzeća** – za visokoškolske ustanove nacionalno i međunarodno od **2010. godine.**

Smotra studentskih poduzetničkih inkubatora i studentskih poduzeća u organizaciji Visokog učilišta EBUS – Europska poslovna škola – Zagreb i BIZ poduzetničkog inkubatora. Ovaj događaj je istaknuo važnost obrazovanja i pripreme mladih ljudi za stvarni život. Smotre studentskih poduzetničkih inkubatora i studentskih poduzeća omogućuju predstavljene studentskih poduzeća i studentskih poduzetničkih ideje i njihovu društvenu afirmaciju.

Panel diskusije i okrugli stolovi na temu Sinergijski učinci poticaja za razvoj studentskog poduzetništva omogućuju šire sagledavanje izazova poticanja poduzetništva kod studentske populacije. HAMAG BICRO je redovito prisutan predstavlja nove aktivnosti u okviru Mreže studentskih inkubatora.

ad 6) **EUROPSKI TJEDAN PODUZETNIŠTVA** – za sve osnovne i srednje škole, nacionalno od **2019. godine.**

Privatna gimnazija i ekonomska škola Katarina Zrinski već 2004. godine sudjeluje u Europskom danu poduzetništva – EDE kao jedina obrazovna ustanova s artikuliranim pedagoškom perspektivom obrazovanja za poduzetništvo srednjoškolaca. Od tih prvih koraka europska inicijativa je definirala novi, veći i po sadržajima kompleksniji a po sudionicima sveobuhvatniji. Broj uključenih obrazovnih institucija, udruga, tvrtki, državnih institucija svih ovih godina progresivno raste. Upravo zato, a nastavljajući razvijati koncept poticanja i integracije cjeloživotnog obrazovanja za poduzetništvo organiziramo i ove godine

Europski tjedan poduzetništva kako bi ponudili platformi i priliku svim zainteresiranim proaktivnim osnovnim i srednjim školama za prezentaciju svojih postignuća a na radionicama za nastavnike, pedagoge i druge stručne radnike te ravnatelje upoznali sa najnovijim primjerima dobre prakse. U takovoj interakciji između poduzetničkih sadržaja sa učenicima i njihovim mentorima moguće je očekivati pozitivne promjene u školskim sredinama. Međunarodni karakter osiguravaju i škole iz Europske unije i zemalja regije.

Dualnim modelom obrazovanja i poticanjem mladih na poduzetništvo, PGEŠ Katarina Zrinski mijenja i popravlja sliku budućeg hrvatskog gospodarstva, a kreativnost, maštovitost, usmjerenost i entuzijizam učenika koji su svoja znanja pokazali u mnogobrojnim aktivnostima tijekom Europskog tjedna poduzetništva, uvjeravaju nas kako se imamo čemu nadati.

ad 7) **MEĐUNARODNI TJEDAN ODGOJA I OBRAZOVANJA** – sudjeluju osnovne i srednje škole od **2000. godine.**

Međunarodni tjedan odgoja i obrazovanja pokrenut je 2000. godine kao rezultat trogodišnjeg projekta edukacije nastavnika srednjih škola za uvođenja aktivnih metoda poučavanja. Projekt je realiziralo Nacionalno vijeće za ekonomsko obrazovanje - NCEE USA (danas Economic America) a u okviru suradnje Ministarstva znanosti i obrazovanja Hrvatske i Ministarstva obrazovanja USA.

Temeljem inovativnog pristupa obrazovanju ekonomista usmjerenog na kompetencije te je godine gimnazija i ekonomska škola Katarina Zrinski proglašena Partner školom NCEE-a.

Ovogodišnja tema Međunarodnog tjedna odgoja i obrazovanja je **Škola za život – provođenje kurikularne reforme.** Tijekom tjedna nastavnici osnovnih i srednjih škola imati će priliku upoznati se s novitetima i prisustvovati primjeni kurikularne reforme u školi.

Tijekom tjedna biti će prikazani rezultati pilot projekta u šk. godini 2018./2019., a temeljem suradnje s Institutom za obrazovanje za poduzetništvo sa učenicima i nastavnicima škole Katarine Zrinski. Ove je školske godine uspješno uveden projektni dan *Budi cool – radi full* u sve ekonomske razrede kao dio redovite nastave koja se kontinuirano realizira svih 35 tjedana u školskoj godini. Projektni dan obuhvaća nekoliko predmeta, ovisno o razredu (1.,2.,3. i 4.).

Ravnatelji, nastavnici, pedagozi i drugi stručni suradnici moći će svakodnevno prisustvovati različitim oblicima projektne nastave te radionicama na kojima će moći razmjenjivati iskustva primjene aktivnih metoda poučavanja.

